

BADHUS

Under medeltiden var badhusen en viktig del i det sociala livet. Då man bodde trångt – även bland de välbärgade – behövdes träffpunkter för människor och dessa blev för de välbesuttna ofta badhusen. Till varje gille hörde så gott som alltid en ”stupa” (badhus), vilken ofta var synonym med gilleshuset. I Visby känner vi något så när platsen för tre badhus. Sankt Jörgens (gilles) badhus, samt de två ”allmänna” badhus vilka Arnd Stoltefot d y 1374, mot sin faders – rådmannen Arnd Stoltefot d ä – vilja och vetskap sålde till franciskanerna i Visby, och vilka de rev och sedan på tomterna byggde ut sin kyrka. De låg alltså där sankta Katarinas nuvarande kor ligger.

På badhuset badade man sällan enbart. Där serverades mat och dryck och man umgicks under samtal och ”lek”. Denna kunde vara spel eller tävlingar i fredlig form. På badhusen kunde hela familjen vara med när andra familjer också var där. Ibland badade man i särkar, men nakenbad förekom ofta, vilket bl a syns av ett rättsprotokoll från Dijon, där en kvinna berättar att hennes borgerliga väninnor inte kunde visa sig nakna för hennes man om inte någon av deras makar också var närvarande.

De allmänna badhusen utvecklades däremot till ”syndens nästen” och baderskorna var även sexarbetare som tillhandahöll tjänster av alla de slag. På dessa badhus hade män och kvinnor olika dagar, även om gemensamhetsbad förekom, och det ansågs inte stötande om kvinnor gick dit och badade i samma lokaler som männen flera dagar tidigare frekventerat för bl a sexuella nöjen. Allmänna badhus innehöll såväl badkar som rum med bäddar för umgänge med flickor och kvinnor. Ofta fanns där också en lite större bassäng där flera samtidigt kunde bada. Badkaren var i allmänhet ordnade så, att de var inbyggda i en liten alkov, med fördragbart draperi. Detta kunde vara frändraget då man åt och drack ihop och fördraget då man ägnade sig åt sexuella njutningar. Tidens trångboddhet omintetgjorde vår tids norm (som historiskt och tvärkulturellt är en anomali), att det sexuella utspelas enskilt och i avskildhet. Utom ute i naturen så försiggick sexualiteten ofta med familj och andra som åhörare. Att det alltså förekom sex samtidigt i en rad badkar i ett rum var inget anmärkningsvärt.

Tack vare nypuritanismen från omkring 1480 så stängdes badhusen runt Europa under 1500-talet och den personliga hygienens undergick en väldig försämring fram till det senare 1800-talets nya idéer och upplysning.

Interiör från burgundiskt badhus på 1400-talet.

Människornas Visby, den överlägset bästa guiden till Visbys medeltidshistoria.

HAIMDAGAR
Säsongstidning för alla tider på Gotland

En jämförelse med Covid-19

Asiaten 1957
Över 5000 sjuka
Svårskilt utbrott i skolerna

RÅDET I VISBY
Från till ca 1585
Dick Wase sid 25-41

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Undertryckt och sammanströdd i ett förtämligt häfte

Industrihamnen på Ahr 1932-1947
Dittida intervju, unika fotos

När – och varför – byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?

- Markdelning på Torzburg 1638-39
- Brandsstodsvärderingar i Gammelgårn 1872
- Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst
- Summa Fiskefångst 1949
- + Folkmäns medlemskort

Sjöman från Hellvis
Torpederad och sänkt
fyra gånger
1939-41

Vräkning på Hallfreda 1937

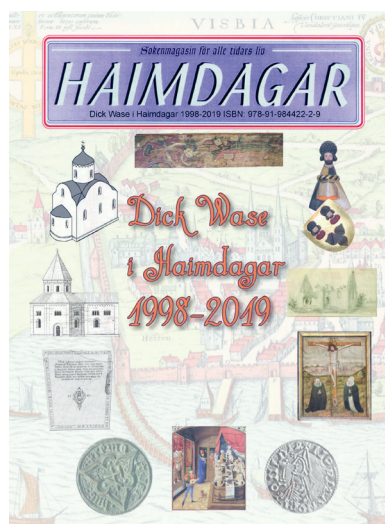
Flyttningar och Jordbruk
Mangsarve vintern-sommaren 1921

Fotboll Segare och förlorare måls-väp-påläggning

Historiska
BOK
www.haimdagars.se

Prenummerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagars.se

Tillbaka till hemsidan

I skuggan av Triumfen. Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE

1

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.